

1.4 Pustite me da letim!

Cilj

Uz pomoć simbola zmaja (letelice) U reflektuju sopstveni kulturni identitet sa svime što mu pripada i svim ulogama koje ima. Oni uviđaju da ne stoje prosto između dve kulture, tj. zemlje, nego da poseduju vredne transnacionalne i bikulturalne potencijale.

4–9. razr.

oko 2 časa

Materijal:

Radni list „Zmaj“ s objašnjenjima;
isečen dvostrani zmaj kao primer;
papirne trake za rep, kanap i boje.

Napomena:

Refleksija sopstvenog plurikulturalnog identiteta je pogodna tema i za jedan dvonedeljni ili tronedeljni projekat, u kojem bi se pojedini delovi ili fasete zmaja radili intenzivnije i detaljnije. Pri tom se reflektirajuća pitanja prilagođavaju nivoima đaka. Projekat je pogodan i za zajednički rad sa nastavnicima redovne škole ili roditeljima. Lep završetak bi bilo na kraju projekta zaista pustiti zmaja da poleti. To je, međutim, moguće samo ako se uz dodatni rad zmaj prenese na odgovarajući papir i ugradi se kostur koji omogućava letenje.

Tok:

- Na početku sekvence N predstavlja zmaja i njegove delove kao simboličnu sliku identiteta. N pokazuje isečenog zmaja kao primer gotovog proizvoda i objašnjava radni list. Na njemu je nacrtan zmaj i napisano je šta pojedinačni delovi označavaju. Svaki deo predstavlja jedno okruženje i deo identiteta, npr., porodicu, školu, prijateljstvo, komšiluk itd.; svakom delu identiteta dodata je i odgovarajuća uloga – kćerka, sin, učenik/učenica, drug/drugarica, rođak itd. Skup svih delova identiteta i uloga predstavlja moju ličnost, moj identitet. Sa U treba obaviti uvodni razgovor, tako da svi U razumeju zadatke.
- Kao prvo, U prave jedan smajli u sredini zmaja (crtaju ga ili lepe fotografiju). Oko smajlija pišu ključne reči, tj. najvažnije informacije o sebi (uzrast, razred, braća i sestre, jezik, nekoliko osobina...).
- Zatim prave zapise i na ostalim delovima zmaja. U skladu s legendom na papiru oni dopisuju informacije o pojedinačnim fasetama. Poželjno je prednju stranu zmaja iskoristiti za životna okruženja u imigracionoj zemlji, a poledinu za ona u zemlji porekla. Ako šest trouglova nije dovoljno, oni (ili samo neki od njih) mogu biti i prepolovljeni.
- U sledećem koraku se sa celim razredom tematizuju mnogostruka i istovremena pripadanja različitim okruženjima, tj. U se svesno bave delovima identiteta. N „proziva“ moguće delove identiteta i uloge (npr. „sestra od tetke“, „sportista“, „učenica“, „član udruženja“). Ko je na svom zmaju napravio odgovarajući zapis, ustaje i navodi šta je napisao.
- Moguće je pre ili posle ovog koraka razred podeliti u grupe sa po četiri U u kojima će zmajevi biti predstavljeni i o njima razgovarano. N može kao početni impuls postaviti sledeća pitanja i zapisati ih na tabli: Šta sačinjava moj identitet? Koji su najvažniji delovi mog identiteta? Kojoj grupi osećam da pripadam? Koje jake snage i resurse posedujem na osnovu svojih delova identiteta i životnih okruženja? Šta mi je važno? Koja ubeđenja, norme i predstave sam stekao/stekla? .
- U završnoj diskusiji treba reflektovati i razgovarati o uticaju različitih delova identiteta. Impulsi za ovaj razgovor moraju biti u skladu sa uzrastom U; u središtu pažnje stoje pitanja kao što su sledeća:

- Koji delovi identiteta su za vas posebno važni i zašto?
- Koji delovi identiteta vam uopšte nisu važni i zašto?
- Ima li delova identiteta ili uloga koje su pre svega (ili isključivo) važne u vašoj zemlji porekla?
- Postoji li neka hijerarhija delova identiteta?
- Ima li delova identiteta koji vam se pripisuju spolja, od strane društva, iako se vi sa njima ne možete identifikovati?
- Kakvu ulogu igraju tvoji jezici za tvoj identitet?
- Koji delovi uloga zauzimaju u simbolu zmaja najviše mesta, a koji najmanje?
- Ima li uloga koje posebno voliš, ili ne voliš naročito?
- Postoje li između tih uloga neki konflikti ili protivrečnosti, ili se one nadopunjuju?
- Jesi li naučio/naučila nešto novo o sebi i o grupi?

“Zmaj” radni list s objašnjenjima

Smajli u sredini:
To sam ja! *Po čemu sam poseban/posebna?* (Kratka biografija.)

Šest trouglova: Mesta, situacije, okruženja u kojima se krećem. *Kojim grupama mislim da pripadam? Kakve uloge imam u njima?*

Tri vrpce (kanapa) u sredini:
Moje sposobnosti, jake strane, resursi, jezici, zanimanja i hobiji. *Šta umem? Koje su moje prednosti?*

Vrpca (kanap) u sredini:
Moje želje za budućnost i snovi.

Dva zmajeva repa: Moje vrednosne predstave, moja religija, moj pogled na svet. *Šta mi je važno? Koja ubeđenja, norme i predstave sam stekao/stekla?*

Vetar, vazduh: Društvo u kojem živim, sa svim njegovim okvirnim uslovima. *Kakva očekivanja ima društvo prema meni? Šta ja očekujem i šta mi je potrebno od društva?*

Dugi zmajev rep: Moji koreni, porodica, poreklo, prošlost. *Odakle dolazim? Koje osobe ili događaji su uticali na mene?*